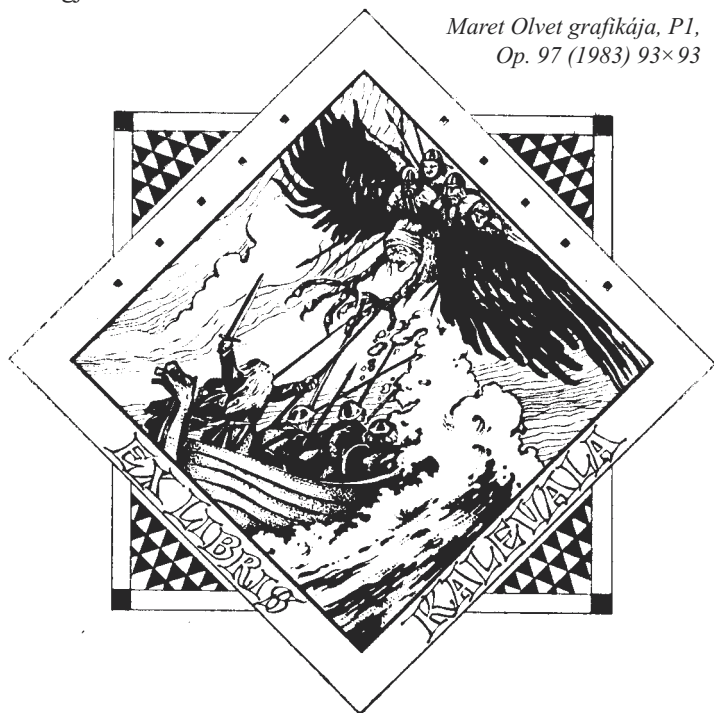

FINNORSZÁGI ÚTIÉLMÉNYEK FINNORSZÁGI XVII. ABOENSIS EX LIBRIS TALÁLKOZÓ

Az ABOENSIS Exlibris Egyesület idei találkozóját is a megszokott keretek között rendezték Naantaliban 2010 tavaszán. A nevét Turku svéd nevéből eredeztető könyvjegy-barátok társaságát Tauno Piironen vezeti, és a várost övező környékbeli települések gyűjtőinek és művészeinek munkáját fogja össze.

Maret Olvet grafikája, P1,
Op. 97 (1983) 93×93

Központja a Turkutól mintegy tizenöt kilométerre szélesen elterülő *Naantali* városában található. A kikötő óvárosának egyik nevezetessége a XV. századi Szent Brigitta kolostor helyén épített templom. Az ottani „Aranyparton” található a mindenkor köztársasági elnök nyári rezidenciája. A legnépszerűbb kirándulóparkja mégis a Tove Jansson író által kitalált fantáziális, Muumiról (Moomin) elnevezett szórakoztató parkja. A város élénk kulturális életét hangversenyek és kiállítások gazdagítják a kiadott időszakos műsorfüzet szerint.

A találkozó első két napjának helyszínéül egy tengerparti erdei iskola szolgált. A meghirdetett programok között az előadások mellett szerepelt még egy kirándulás is a közelben lévő ipari komplexumba és erőműbe. A harmadik napi előadások Naantali városházának tanácstermében hangzottak el. Hagymányosan külföldi művészeket is meghívunk, hogy művésztükről és az adott ország ex libris-egyesületi életéről egy kisebb beszámolót tartsanak. Az idén Maret Olvet és férje, Lev Vasziljev Tallinból, valamint Ürmös Péter Budapestről érkezett vendégeket kísérte megkülönböztetett figyelem. A napirendet szórakoztató programok egészítették ki. Ilyen volt például az egyesület vezetője által összeállított vetélkedő, amely képanyagát számítógépes prezentáció szolgáltatta. Meglepetésre az egyik kérdéskörben Katona Gábor egyik hajós ex librise is szerepelt. Maret Olvet tolmács nélkül, finn nyelven tartott előadást, amelyet eredeti grafikáinak rögtönzött tárlata kísért. A napi programot a szaunázást követő könyvjegy-csere zárta. Az utolsó nap délelőttje egy mindenkit megmozgató ügyességi versennyel indult. Délről egy kis városnézés következett az óvá-

rosban, majd Kristiina Turtonen műtermében csodálhatták meg a látogatók a művésznő sokoldalú tevékenységének alkotásait: nagyméretű egyedi grafikákat, festményeket, plasztikákat és könyvművészeti alkotásokat. A helyi műsorfüzet tanúsága szerint bemutatóterme (ami egyben atelier – műterem – is) folyamatosan nyitva áll az érdeklődők előtt.

Majd a városháza üléstermében követték egymást az előadások. Az egyesület vezetőjét helybeli előadók követték, akik közül Heimo Virnala bemutatóját kísérte a legnagyobb figyelem. A vetített képes beszámoló nem korlátozódott kizárólag az ex libris-művészetére, hanem a művészeti munkásságát teljes körűen és érzékletesen szemléltette. Ex libriseit tipográfiai igényesség, sajátos humor, illetve néhol groteszkbe hajló attitűd jellemzi. A jelen összejövettel címadó grafikáját is ő készítette, ahogy a korábbi Aboensis találkozókra is készített alkalmi grafikákat, amelyeket szintén bemutatott. A Finnországban kedvelt klisé és ofset technikával sokszorosítja lapjait. Az előadások sorát Ürmös Péter vetített képes prezentációja zárta. Ennek alapját olyan angol nyelvű cikk szolgáltatta, amely az OSZK ex libris anyagának segítségével mutatta be a huszadik századi magyar ex libris művészetet. Ez korábban a Bookplate International hasábjain jelent meg. Második részben az ezredfordulótól eltelt időszakot a kiállítások tükrében szemléltette az előadó, hangsúlyozottan a negyvenöt éves évforduló több helyszínen bemutatott tárlatai alapján. Végezetül a KBK megalakulásának jubileumi ötvenedik évfordulójának eseményeit és képanyagát nézhették meg a találkozó résztvevői. Hála Juha Lehtiranta tolmácsolásának, nyelvi nehézségek nem adódtak, annál is inkább, mivel az előadás szövegét már előzetesen volt szíves lefordítani. Végezetül a hallgatóság minden tagja egy ajándékmappát, a Kisgrafika újság egy számát, valamint az ötvenedik évfordulóra rendezett budapesti találkozó CD-re írt képanyagát kapta kézhez, így téve emlékeztetéssé a magyar vendégszereplést. Mindezekről Leila Lehtiranta írt egy cikket az Aboensis Exlibris következő számában. Az újság címlapján már a következő, a 2012-es FISAE Kongresszus emblémája található, ezzel hangsúlyozva azt, hogy annak vendéglátója Naantali városa lesz. Az Aboensis találkozó zárásaként Tauno Piironen a helyszínen bemutatta az exkluzív Spa Hotelt és a mellé kikötött szállodahajót, amely a jövő kongresszus színhelye lesz. Tekintve, hogy gördülékenyen szervezték az idei ta-

Maret Olvet grafikája, P1,
Op. 96 (1983) 93×93

lálkozót is, semmi kétség nem fér ahhoz, hogy két év múlva is kiváló házigazdái lesznek a FISAE Kongresszusnak.

A hivatalos szakmai programot még Juha Lehtirantának köszönhetően egy helsinki városnézés, illetve múzeumlátogatás egészítette ki, így a finn képzőművészetbe is kaphattunk egy kis bepillantást.

Maret Olvet grafikája, P1
(1984) 93×93

Ürmös Péter

Jurida Károly linómetszete, X3, 135×75
„Kanteletár” finn versek illusztrációja

IDÉN LETT VOLNA JURIDA KÁROLY 75 ÉVES

Tatabányán született 1935. április 15-én, egy ötgyermekes bányász-család ötödik gyermekeként. Ott járt általános iskolába. Az utolsó két évben a tatabányai művelődési ház szabadiskolájában tette meg az első lépéseket későbbi hivatása felé, ahol – a kitűnő tanár és művész – *Luzsicza Lajos* tanította. Az ő biztatására jelentkezett 1951-ben a budapesti Képzőművészeti Gimnáziumba. Mint a szakirodalom megjegyzi, ő is annak az első generációnak a tagja, amely Tatabányáról a fővárosba került művészi pályára. A Képzőművészeti Gimnáziumban remek osztályba járt. Az „a”-sok között 28-an érettségiztek, többek között osztálytársa volt Gerő András, Engel (Tevan) István, Lelkes István, Mór Tamás, Nagy György, Stein Anna, Zsuráffy Mária és nem utolsósorban *Balázs Klára*. Nemcsak életre szóló barátságok keletkeztek e négy év során, hanem élete párját is hosszú évtizedekre itt találta meg, Balázs Klára (később textilművész) személyében.

1955-ben érettségizett, majd a Magyar Képzőművészeti Főiskola képgrafika szakára felvételizett, ahová 1956-ban nyert felvételt. 1961-ben diplomázott. Grafikai tanszékvezetője *Ék Sándor*, tanította *Raszler Károly*, de – mint ahogy ő maga fogalmazott – „példaadó tanárom *Hincz Gyula* volt”.

A Képzőművészeti Főiskolán olyanok tanultak ebben az időben, mint Gruber Béla, Gyémánt László, Korga György, Lakner László, Kemény György, Klimó Károly, Molnár Sándor, Sváby Lajos, Szabó Ákos, a grafikán – az ő közvetlen közelében – Maurer Dóra, Lenkey Zoltán, Rékassy Csaba. És Jurida ebben a környezetben is állta a sarat.

Jurida Károly rézkarca, C3, 65×70

Nem csak kitűnően rajzolt, de hamar és nagyon érzékenyen szívta fel magába a grafikai technikák ismeretét. Diplomamunkája figuratív felfogású munkáiban is érezni az invenciózus rajztudást, értelmező és alkalmazó készséget. A Főiskola befejeztével részt vett az akkor nemrég alakult Fiatal Képzőművészek Stúdiója sokszorosító grafikai műhelyének vezetésében. Első díjat nyert a Stúdió Ember és állat pályázatán, III. díjat nyert egy portré pályázaton.

1964-ben a Kisgrafika Barátok Köre egy 12 lapból álló mappát jelentetett meg 100 számozott példányban, kisméretű remek rézkarcaival, melyhez szép előszót írt Kovanecz Ilona.

Részt vett a Stúdió kiállításain. A nevezetes Stúdió 66 kiállításon két litográfiáját és két – kisebb méretű – rézkarcát állították ki. 1967-ben, 32 évesen négy rézkarcával először vesz részt a IV. Miskolci Országos Grafikai Biennálén.